

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan:

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Kararı

Karar Sayısı: 11165

Karar Tarihi: 13.03.2025

Kurul Başkanlığının 12.03.2025 tarihli gündem yazısı ekinde gönderilen 12.03.2025 tarih ve E-24049440-010.05-147150 sayılı yazı ve eklerinin incelenmesi sonucunda;

- “Bankaların Yeşil Varlık Oranı Hesaplaması Hakkında Tebliğ”in müzekkere ekinde yer aldığı şekilde kabul edilmesine ve Resmî Gazete’de yayımlanmasına,

- Anılan Tebliğin 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası, 7 nci maddesinin        fıkrası ve 8 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, “uyumlu varlıklar”ın belirlenmesinde esas alınacak teknik tarama kriterlerinin, çevreye önemli zarar vermeme kriterlerinin ve asgari sosyal güvenlik standartlarının bu Kurul Kararının ekinde yer alan şekilde belirlenmesine,

- Anılan Tebliğin 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca bankalarca yapılacak raporlamanın üçer aylık dönemler itibarıyla yapılacak hesaplamalara dayalı olarak Kuruma iletilmesine,

- Bu Kararın Kuruluş Birliklerine duyurulmasına ve Kurumun internet sitesinde yayımlanmasına

karar verilmiştir.

UYUMLU VARLIKLARIN HESAPLANMASINDA ESAS ALINACAK KRİTERLER VE STANDARTLAR

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
B.E.S.T.	: Binalarda Ekolojik ve Sürdürülebilir Tasarım
BET	: Birincil Enerji Talebi (Principal Energy Demand)
BREEAM	: Bina Araştırma Kuruluşu Çevresel Değerlendirme Yöntemi (Building Research Establishment Environmental Assessment Method)
CHP	: Birleşik Isı ve Güç (Combined Heat and Power)
CII	: Karbon Yoğunluğu Göstergesi (Carbon Intensity Indicator)
CO₂eq	: Sera gazı emisyon miktarlarını küresel ısınma etki potansiyellerine dayalı olarak karbondioksit eşdeğerine dönüştüren metrik ölçü
ÇED	: Çevresel Etki Değerlendirmesi
ÇEDBİK	: Çevre Dostu Yeşil Binalar Derneği
DGNB	: Alman Sürdürülebilir Bina Kurumu (Deutsche Gesellschaft für Nachhaltiges Bauen)
EDGE	: Daha Fazla Verimlilik için Tasarımda Mükemmellik (Excellence in Design for Greater Efficiencies)
EEDI	: Enerji Verimliliği Tasarım Endeksi (Energy Efficiency Design Index)
EEXI	: Enerji Verimliliği Mevcut Gemi İndeksi (Energy Efficiency Existing Ship Index)
EVD	: Enerji Verimliliği Danışmanlığı
GSTC	: Küresel Sürdürülebilir Turizm Konseyi (Global Sustainable Tourism Council)
HQE	: Yüksek Çevre Kalitesi (Haute Qualité Environnementale)
HVAC	: Isıtma, Havalandırma ve İklimlendirme Sistemi
IPCC	: Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli (Intergovernmental Panel on Climate Change)
İZODER	: Isı Su Ses ve Yangın Yalıtımcıları Derneği
IATA	: Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği (International Air Transport Association)
IMO	: Uluslararası Denizcilik Örgütü (International Maritime Organization)
LEED	: Enerji ve Çevre Tasarımında Liderlik (Leadership in Energy and Environmental Design)

MARPOL 73/78	: Denizlerin Gemiler Tarafından Kirlenmesinin Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşme (Marine Pollution 73/78)
MW	: Megavat
NACE	: Avrupa Topluluğu'ndaki Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiksel Sınıflandırması (Nomenclature des Activités Économiques dans la Communauté Européenne)
nSEB	: 05/12/2008 tarihli ve 27075 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği uyarınca Neredeyse Sıfır Enerjili Bina
RCP	: Temsili Konsantrasyon Yolu (Representative Concentration Pathway)
SAF	: Sürdürülebilir Havacılık Yakıtı (Sustainable Aviation Fuel)
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
ÜYK	: Ücretli Yolcu Kilometre
VLSFO	: Çok Düşük Sülfürlü Akaryakıt (Very Low Sulphur Fuel Oil)
YeS-TR	: Ulusal Yeşil Sertifika Sistemi

TANIMLAR

a) Avrupa Birliği (AB) taksonomisi: AB tarafından çevresel olarak sürdürülebilir kabul edilen ekonomik faaliyetleri gösteren Avrupa Birliği sınıflandırma sistemi.

b) Birincil enerji: Bir doğal kaynak rezervinden çıkarılan veya bir kaynak akışından yakalanan, ayırma ve temizleme dışında herhangi bir çevrim veya dönüşüm geçirmemiş enerji kaynağı.

c) Birincil enerji talebi: Birincil enerji kaynakları kullanılarak gerçekleştirilen enerji tüketimi.

ç) Çevresel olarak sürdürülebilir ekonomik faaliyetler: İklim değişikliğinin azaltılması, iklim değişikliğine uyum, toprak, su ve deniz kaynaklarının sürdürülebilir şekilde kullanımı ve korunması, döngüsel ekonomiye geçiş, kirliliğin önlenmesi ve kontrolü, biyoçeşitliliğin ve ekosistemin korunması ve restorasyonu hedeflerinden en az birine önemli ölçüde katkı sağlayan ve bu hedeflerden hiçbirine önemli zarar vermeyen ekonomik faaliyetler.

d) Doğal sit alanı: Jeolojik devirlerle, tarih öncesi ve tarihi devirlere ait olup ender bulunmaları veya özellikleri ve güzellikleri bakımından korunması gerekli yer üstünde, yer altında veya su altında bulunan korunması gerekli alanlar.

e) Döngüsel ekonomi: Ürün ve malzemelerin değerinin uzun süre korunduğu, üretimde zararlı madde kullanımı ile sınırlı kaynakların kullanımının ve sera gazı salımlarının en aza indirildiği, israfın ve atık oluşumunun önlenildiği, ürünlerin kullanım ömrünün sonunda çevre ve insan sağlığı için sürdürülebilir ve güvenli bir şekilde yeniden kullanımın sağlandığı, ürünlere daha fazla değer katan; sera gazı azaltımını destekleyen üretim ve tüketim yaklaşımı.

f) Enerji kimlik belgesi: 18/4/2007 tarihli ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanununa ve ilgili alt düzenlemelere istinaden düzenlenen enerji sınıfını belirten belge.

g) Finansal varlık: Türkiye Finansal Raporlama Standartlarında yer alan finansal varlıklar.

ğ) Geçiş finansmanı: Çevreye önemli zarar vermeme kriterleri ve asgari sosyal güvenlik standartları ile uyumlu olmakla birlikte teknik tarama kriterlerini karşılamayan bir ekonomik faaliyetin bu kriterler ile uyumlaştırılmasına yönelik katkı sağlayan finansman.

h) Kapsam 1 emisyonları: Bir işletmenin sahip olduğu veya kontrol ettiği kaynaklardan ortaya çıkan doğrudan sera gazı emisyonları.

ı) Kapsam 2 emisyonları: Bir işletme tarafından satın alınan elektrik, ısı veya buharın tüketilmesi sırasında oluşan dolaylı sera gazı emisyonları.

i) Kapsam 3 emisyonları: Üretim ve satış zincirindeki emisyonlar dâhil olmak üzere, ilgili işletmenin değer zincirinde meydana gelen Kapsam 2 dışındaki dolaylı emisyonlar.

j) Kirliliğin önlenmesi ve kontrol altına alınması: Çevresel hedeflerden biri olan ve bu Tebliğ kapsamındaki teknik tarama kriterleri içerisinde yer alan ve 2010/75/AB Endüstriyel Emisyonlar Direktifi ile uyumlu ulusal mevzuat ile tanımlanan, kirliliğin kaynağında önlenmesi ve azaltılması, enerji, su, hammadde ve kaynaklarının verimli kullanılması için; mevcut en iyi teknikler uygulanarak gerekli önleyici tüm tedbirlerin alınması.

k) Kredi: 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 48 inci maddesinde tanımlanan krediler.

l) Önemli tadilat: Binalarda cephe, mekanik ve elektrik tesisatı gibi enerji tüketimini etkileyen konularla ilgili toplam tadilat maliyetinin, binanın emlak vergisine esas değerinin yüzde yirmi beşini aşan tadilatlar.

m) Özel çevre koruma bölgesi: Ülke ve dünya ölçeğinde ekolojik önemi haiz, çevre kirlenmeleri ve bozulmalarına duyarlı, biyolojik çeşitliliğin, doğal kaynakların ve bunlarla ilgili

kültürel kaynak değerlerinin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekli olan ve Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ilan edilen kara, su ve deniz alanları.

n) Sera gazı emisyonu: Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 emisyonlarının toplamı.

o) Tabiat Varlığı: Jeolojik devirlerle, tarih öncesi ve tarihi devirlere ait olup jeolojik ve ekolojik özellikleri bakımından korunması gerekli olan, yer üstünde, yeraltında veya su altında bulunan, doğal mağaralar ile boyutsal ve kültürel özellikleri gereğince korunması gerekli anıt ağaçları ve bunların korunma alanları gibi varlıklar.

ö) Taksonomi: İklim değişikliği ile mücadeleye yönelik finansmanın harekete geçirilmesine katkıda bulunan ve belirlenen çevresel hedefler doğrultusunda iklim değişikliği ile mücadeleye katkı sağlayan ekonomik faaliyetlere ilişkin ilkeler ve kriterler belirleyen sınıflandırma sistemleri.

p) Tebliğ: Bankaların Yeşil Varlık Oranı Hesaplaması Hakkında Tebliğ.

r) Teknik tarama kriterleri: Ekonomik faaliyetleri çevresel hedeflere etkileri bakımından değerlendiren kriterler.

s) Yenilenebilir enerji: Rüzgâr, güneş, jeotermal, okyanus, deniz, hidroelektrik, biyokütle, yeşil hidrojen, çöp gazı, kanalizasyon arıtma tesisi gazı ve biyogaz kullanılarak elde edilen enerji.

ş) Yenilenemez enerji: Yenilenebilir kaynaklardan sağlanmayan, herhangi bir dönüşümden veya dönüşüm sürecinden geçmemiş enerji.

A - TEKNİK TARAMA KRİTERLERİ

1. TÜKETİCİ FİNANSMANINA YÖNELİK VARLIKLAR

1.1. KONUT KREDİLERİ VE BİNA TADİLATINA VEYA GELİŞTİRMEYE YÖNELİK İHTİYAÇ KREDİLERİ

- a) Enerji Kimlik Belgesinde verimlilik performansı “B” ve üstü olma,
- b) nSEB niteliğine uygun inşa edilmiş olma,
- c) Aşağıda sayılan;
 - i) LEED (Altın ve üstü),
 - ii) BREEAM (Çok iyi ve üstü),
 - iii) DGNB (Altın ve üstü),
 - iv) HQE (Mükemmel ve üstü),
 - v) B.E.S.T. (Çok iyi ve üstü),
 - vi) EDGE (Sertifikalı, Gelişmiş ve Sıfır Karbon),
 - vii) YeS-TR (İyi ve üstü),
 - viii) Yeşil Güvenli Bina,

sertifikalarından birine sahip olma,

kriterlerinden herhangi birini sağlayan binalar için verilen konut kredileri ve bina tadilatına veya geliştirmeye yönelik krediler “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

Enerji verimliliğinde en az %30 oranında iyileşme sağladığı fizibilite raporu veya enerji verimliliği etüt raporu gibi belgeler ile tevsik edilebilen mevcut bina tadilatı veya geliştirme faaliyetlerine yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır. Bu kapsamda, enerji verimliliğinde %30 oranının altında bir iyileşme sağladığı tevsik edilen mevcut bina tadilatı ve geliştirme faaliyetlerine yönelik finansal varlıklar “geçiş finansmanı” olarak kabul edilir.

Bu madde kapsamında atıf yapılan bina tadilatına ve geliştirmeye yönelik kredilerin “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” yahut “geçiş finansmanı” olarak dikkate alınabilmesi için, bankalarca bu amaca yönelik oluşturulmuş, kullanım amacı takip edilebilen özel programlar yahut paketler çerçevesinde kullandırılmış olması şarttır.

1.2. TAŞIT KREDİLERİ

- a) 2026 yılı sonuna kadar, elektrikli ve hibrit araçlar için verilen taşıt kredileri ve diğer ilgili finansal varlıklar,
- b) 2027 yılından itibaren, sıfır CO₂eq egzoz emisyonuna sahip araçlar için verilen taşıt kredileri ve diğer ilgili finansal varlıklar,

“uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

2. TİCARİ FİNANSAL VARLIKLAR

2.1. GENEL KRİTERLER

- a) Bu teknik tarama kriterleri kapsamında yer alan sektörlerde faaliyet gösteren kuruluşların teknoloji geliştirme, makine ve ekipman alımı, bakım, onarım veya altyapı iyileştirme çalışmaları gibi yatırımlarına yönelik finansal varlıklar,
- i) Yatırımın, yönelik olduğu konu özelinde¹, önceki duruma göre en az %15 oranında enerji verimliliği artışı veya CO₂eq emisyon yoğunluğunda/veya CO₂eq mutlak emisyon miktarında en az %15 oranında azaltım sağladığının veya sağlayacağını
veya
- ii) Bu yatırım neticesinde bu teknik tarama kriterlerinde yer alan ilgili sektörlerle ilişkin eşik değerlerin karşılandığının veya karşılanacağını,
ürünün teknik özellikleri veya bağımsız doğrulayıcı taraflarca düzenlenen fizibilite raporu ve enerji verimliliği etüt raporu gibi belgeler veya ulusal veya uluslararası kabul görmüş yeşil teknoloji seçim araçları tarafından teyit edilmesi şartıyla “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır. Bu kapsamda, enerji verimliliğinde veya emisyon yoğunluğunda/veya mutlak emisyon miktarında %15 oranının altında bir iyileşme sağladığı ya da sağlayacağı teyit edilen yatırımlara yönelik varlıklar “geçiş finansmanı” olarak kabul edilir.
- b) Çok uluslu kalkınma ve yatırım finansmanı kuruluşlarından doğrudan veya dolaylı şekilde sağlanan çevresel sürdürülebilirlik temalı finansal varlıklar, söz konusu finansal varlığa ilişkin teknik kriterlerin ilgili kuruluşlar tarafından teyit edilmesi veya ettirilmesi şartıyla, “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.
- c) Bu teknik tarama kriterleri kapsamında yer alan sektörlerde faaliyet gösteren kuruluşlara, uyumlu varlıkların belirlenmesinde esas alınan sertifikaların teminine yönelik olarak kullanılan krediler, söz konusu sertifikaların temin edildiği tarihe kadar “geçiş finansmanı” olarak sınıflandırılır.
- d) Sermaye Piyasası Kurulu ve kabul görmüş uluslararası kuruluşlar tarafından yeşil, mavi, sosyal, sürdürülebilir ve sürdürülebilirlikle bağlantılı borçlanma araçlarına ve geçiş tahvillerine yönelik olarak belirlenen esas ve ilkelere uygun şekilde ihraç edilmiş menkul kıymetler “uygun varlık” olarak dikkate alınır. Uygun varlıklardan yeşil nitelikte olanlar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak, geçiş tahvili niteliğinde olanlar “geçiş finansmanı” olarak değerlendirilir.

¹ Üretim tesisleri için üretimin aşamaları, üretim tesisi olmayan tesisler için ise belirli bir faaliyet.

2.2. SEKTÖREL KRİTERLER

2.2.1. TARIM SEKTÖRÜ

Tek yıllık bitkiler

NACE Kodları	A01.11.12, A01.11.14, A01.12.14, A01.13.17, A01.13.18, A01.13.19, A01.13.20, A01.13.21, A01.13.22, A01.13.23, A01.16.02, A01.19.90, A01.28.01, A01.30.03
---------------------	--

Çok Yıllık Bitkiler

NACE Kodları	A01.21.05, A01.22.05, A01.23.02, A01.24.04, A01.25.08, A01.25.09, A01.26.02
---------------------	---

Hayvansal Üretim

NACE Kodları	A01.41.31, A01.42.09, A01.45.01, A01.47.01, A01.47.03, A01.49.01, A01.50.06, A03.11.01, A03.21.01
---------------------	---

Yukarıda sayılan NACE kodlarında faaliyet gösteren işletmelere veya “Çiftçi Kayıt Sistemi”ne kayıtlı çiftçilere yönelik finansal varlıklardan aşağıda sayılan faaliyetler kapsamında olan ve aşağıdaki teknik tarama kriterlerini sağlayanlar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

a) Sulama Sistemleri Kullanımı (Damlama ve Yağmurlama Sulama Yatırımı)²

- Basınçlı sulama sistemi kurulumu fizibilite projesine ve
- Kullanılacak suyun sürdürülebilirliğinin tespiti amacıyla ilgili kuruluşlardan sağlanacak ruhsat/izin belgesine,

sahip projelere yönelik finansal varlıklar.

b) Tarımsal Mekanizasyon Yatırımları³

- 31/12/2026 tarihine kadar elektrikli veya hibrit araçlar, 2027 sonrası ise yalnızca sıfır CO₂eq egzoz emisyonuna sahip araçlar için verilmiş olması,
- Motor verimliliği yüksek taşıtlarla yakıt tüketiminde en az %15 oranında verimlilik artışı sağlanması,
- Krediye konu edilecek mekanizasyon araçlarının Kredi Uygunluk Belgesinin veya geçerlilik süresi devam eden Zirai Kredilendirme Belgesinin bulunması,

² Bitkilerin normal gelişimleri için gereksinim duydukları su miktarının doğal yağışlarla karşılanamayan kısmını bitki kök bölgesine kapalı borularla belirli bir basınçla ileten, vahşi sulamanın önüne geçerek su kaynaklarının ve enerjinin daha verimli kullanımını sağlayan yağmurlama, mikro yağmurlama (mini spring) ve damla sulama yöntemleridir.

³ Tarımsal üretim faaliyetinde bulunan üreticilerin, tarımsal faaliyetlerini yapabilmek amacıyla tarımsal mekanizasyon araçlarının (traktör, biçerdöver, hasat makineleri, balya makinesi gibi) satın alınmasına yönelik kullandıkları kredilerdir. Tarımda yenilenebilir enerji kaynaklarını yakıt olarak kullanan verimli makineler ile sürdürülebilir tarıma destek verilmesi hedeflenmektedir.

kriterlerinden en az birini sağlayan araçlara verilen tarımsal taşıt kredileri ve diğer ilgili finansal varlıklar.

c) Sözleşmeli Üretim⁴

“İyi Tarım” ve “Organik Tarım Belgesi”, “EU Organic” gibi yerel veya uluslararası sertifikasyonları bulunan tarımsal üreticilere veya bunlara üretim yaptıranlara verilen sözleşmeli üretim kredileri.

d) Organik⁵ ve İyi Tarım⁶ Uygulamaları

“İyi Tarım” ve “Organik Tarım Belgesi”, “EU Organic” gibi yerel veya uluslararası sertifikasyonları bulunan tarımsal üreticilere sağlanan finansal varlıklar.⁷

e) Birleştirme Amaçlı Arazi Alımı

Dağınk veya parçalı tarım arazilerinin birleştirilerek tarımsal işletmelerin ekonomik ölçeğe kavuşturulması amacıyla;

- i) Tarla vasıflı arazilerin yan yana olduğunu gösteren tapu belgelerinin ibrazı
ve
- ii) Çiftçi Kayıt Sistemine kayıt edilmiş çiftçi veya işletmelerin, birleştirilecek üretim alanında tarımsal faaliyetlere devam ettiğinin yılda bir kez kontrol edilmesi,

şartıyla birleştirme amaçlı tarla vasıflı arazi alımı amaçlı yatırım kredileri ile bunlara yönelik diğer finansal varlıklar.

f) İnsansız Hava Aracı Satın Alımı

Tarımsal üretimde sulama ve ilaçlama amacıyla kullandırılan ve

- i) İşletmede en az %15 oranında enerji verimliliği artışı sağlama,
- ii) İşletmenin sera gazı emisyonlarında en az %15 oranında azaltım sağlama,
- iii) İşletmenin tarımsal ilaç kullanımlarında azaltım sağlama,
- iv) İşletmenin su tüketiminde azaltım sağlama,

kriterlerinden en az birini sağlayan insansız hava araçlarının satın alımı amacıyla verilen yatırım kredileri ve bunlara yönelik diğer finansal varlıklar.

⁴ 15/9/2023 tarihli ve 32310 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Sözleşmeli Üretimin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” kapsamında sözleşmeli üretim modeliyle tarımsal üretim yapan ve/veya yaptıran müşterilerin, sözleşme konusu tarımsal üretimle ilgili işletme ve yatırım giderlerinin / harcamalarının finansmanına yönelik olarak sunulan krediler.

⁵ Organik tarım faaliyetleri, organik ürün yetiştirilmesini, doğal alan ve kaynaklardan organik ürün toplanması ile ürün tüketiciye ulaşıncaya kadar olan diğer tüm işlemlerin organik tarım metotları kullanılarak yapılmasını içermektedir. Organik tarımda kullanılan teknikler çevre kirliliğini engellemeli veya minimuma indirmeli veya ekolojik dengenin korunmasını desteklemelidir.

⁶ İyi tarım uygulamaları, tarımsal üretim sistemini sosyal açıdan yaşanabilir, ekonomik açıdan kârlı ve verimli, insan sağlığını koruyan, hayvan sağlık ve refahı ile çevreye önem veren bir hale getirmeyi amaçlayan uygulamaları ifade etmektedir. İyi tarım uygulamaları ile çevre ve doğal kaynakların korunması, tarımda izlenebilirlik ve sürdürülebilirlik ile güvenilir ürün arzının sağlanması hedeflenmektedir.

⁷ Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş kontrol veya sertifikasyon kuruluşu niteliğindeki gerçek veya tüzel kişilerce verilmiş organik tarım veya iyi tarım sertifikası bulunan üreticilere kullandırılan kredilerdir.

2.2.2. ENERJİ SEKTÖRÜ

NACE Kodları	D35.11, D35.12, D35.13, D35.21, D35.22, D35.30, F42.21, F42.22, F43.21, F43.22, H49.50
---------------------	--

a) Yukarıda sayılan NACE kodlarında yer alan;

- i) Güneş enerjisi santrallerinin tamamı,
- ii) Rüzgâr enerjisi santrallerinin tamamı,
- iii) Atık ısı geri kazanımı projelerinin tamamı,
- iv) Elektrik üretim emisyonu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yayınlanan “Türkiye Geneli Elektrik Üretimi Emisyon Faktörü”ne eşit veya bundan küçük olan jeotermal enerji santralleri,
- v) Kurulu güç büyüklüğü maksimum 25 MW olan hidroelektrik santralleri,
- vi) Elektrik üretim emisyonu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yayınlanan “Türkiye Geneli Elektrik Üretimi Emisyon Faktörü”ne eşit veya bundan küçük olan biyokütleden elektrik üretimi,
- vii) Bölgesel ısıtma-soğutma projeleri,

için yapılan enerji yatırımlarına⁸ yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

b) Proje tutarı 10 milyon ABD dolarını aşan enerji yatırımlarına konu faaliyetlerde, (a) bendindeki şartlara ilave olarak, aşağıdaki koşulların da dikkate alınması esastır.

- i) Ulusal mevzuat uyarınca proje için alınmış “ÇED olumlu”, “ÇED gerekli değildir” veya “ÇED kapsam dışı” şeklinde geçerli bir ÇED kararı bulunmalıdır.
- ii) Tesis, ÇED raporu veya proje tanıtım dosyasında yer alan inşaat ve işletme dönemleri için geçerli çevresel taahhütlerini yerine getirmelidir.
- iii) Tesis çevresinde milli park, tabiat varlığı, doğal sit alanı, Ramsar alanı, sulak alan veya özel çevre koruma bölgesi gibi ulusal çevre mevzuatı uyarınca korunan alanlar ile uluslararası olarak tanımlanmış “Önemli Doğa Alanları” mevcutsa, tüm faaliyetler bu alanlardaki ekosistemin ve biyoçeşitliliğin korunması gözetilerek yürütülmelidir. Ormanlık veya ağaç örtüsünün yoğun olduğu alanlarda bulunan tesis ve projelerde yangın güvenliği konusunda gerekli önlemler alınmış olmalıdır.
- iv) Atık önleme ve azaltımı uygulamaları önceliklendirilmeli, faaliyetler esnasında oluşan tüm atıklar ulusal çevre mevzuatı doğrultusunda yönetilmelidir.

⁸ Enerji sektörü yeşil enerji yatırımları; yenilenebilir enerji kaynakları kullanarak elektrik üretimi gerçekleştiren elektrik üretim tesislerinin inşası ve işletilmesi ile yenilenebilir enerjiden faydalanmaya olanak sağlayan ekipmanların ve yardımcı ekipmanların üretim, kurulum, bakım ve onarım faaliyetleri, fotovoltaik güneş sistemleri, konsantre termal güneş enerjisi, rüzgar enerjisi, hidroelektrik, jeotermal, biyoenerji, elektrik iletimi ve dağıtımı, elektrik depolanması, termal enerjinin depolanması, yeşil hidrojenin üretilmesi ve depolanması, biyosıvılar ve ulaşım sektöründe kullanım amacıyla üretilen biyogaz ve biyoyakıtlar, yenilenebilir enerji ve düşük karbonlu gazların iletim ve dağıtım ağları, bölgesel ısıtma ve soğutma sularının dağıtımı, elektrikli ısı pompalarının kurulumu ve işletmesi, çeşitli kaynaklardan eşel ısıtma ve soğutma sistemleri ve enerji üretimi, güneş enerjisi, jeotermal, yenilenebilir gaz ve sıvı yakıtlar, biyoenerji, çeşitli kaynaklardan ısıtma ve soğutma sistemleri, güneşten termal ısınma yöntemi, jeotermal enerji, yenilenebilir gaz ve sıvı yakıtlar, biyoenerji, atık ısı yatırımlarını içermektedir.

- v) Döngüsel ekonomi prensipleri kapsamında, tesis için mümkün olduğunca uzun ömürlü, geri dönüştürülme potansiyeli yüksek, kolay ve güvenli bir şekilde sökülerek tamir edilebilecek ekipman ve parçaların kullanımı tercih edilmelidir.
- vi) Yeni kurulacak tesisler iklim değişikliği göz önünde bulundurularak dizayn ve inşa edilmelidir. İklim riski ve kırılganlık analizi sonucunda veya mevcut tesisler için işletme sürecinde önlem alınması ihtiyacı tespit edildiğinde iklim değişikliğine uyum tedbirleri belirlenmeli ve uygulanmalıdır.

2.2.3. TURİZM SEKTÖRÜ

NACE Kodları	F41.20.01, H50.10.12, H50.10.14, H50.10.15, H50.10.16, H50.10.90, H50.30.08, H50.30.09, H51.10.02, I55.10.02, I55.10.05, I55.10.06, I55.20.01, I55.20.03, I55.20.04, I55.30.36, I55.90.01, I55.90.02, I55.90.03, L68.32.02, N79.11.01, N79.12.02, N79.90.01, N79.90.02, N79.90.90, R91.03.02
---------------------	--

Yukarıda sayılan NACE kodlarında faaliyet gösteren ve

a) Aşağıda sayılan;

- i) GSTC,
- ii) Türkiye Sürdürülebilir Turizm Programı (“1. Aşama”, “2. Aşama” veya “3. Aşama”dan biri)
- iii) Greening Hotels,
- iv) Güvenli Turizm,
- v) Çevre Dostu Otel,
- vi) Yeşil Anahtar,
- vii) Yeşil Küre,
- viii) Sıfır Atık (Platin Seviyesi),
- ix) Mavi Bayrak,
- x) LEED (Altın ve üstü),
- xi) BREEAM (Çok iyi ve üstü),
- xii) DGNB (Altın ve üstü),
- xiii) HQE (Mükemmel ve üstü),
- xiv) B.E.S.T. (Çok iyi ve üstü),
- xv) EDGE (Sertifikalı, Gelişmiş ve Sıfır Karbon),
- xvi) Enerji Kimlik Belgesi (enerji tüketim sınıfı ve karbondioksit salım sınıfı B ve üstü),
- xvii) nSEB niteliğine uygun inşa edilmiş bina,

sertifikalarından en az birine sahip olan işletmelere kullandırılan krediler veya bu sertifikaların temini için kullandırılan krediler,

b) Su verimliliği artışı amaçlı ve proje sonucunda su verimliliği artışı gerçekleştiği teknik uzman raporuyla tevsik edilen projelere yönelik finansal varlıklar

“uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

2.2.4. İMALAT SEKTÖRÜ

a) Düşük Karbon Teknolojilerinin Üretimi

NACE Kodları	C16.23, C22, C23.11, C23.20, C23.31, C23.32, C23.43, C23.61, C25, C26, C27, C28, C29.1, C30.1, C30.2, C30.9, C33.15, C33.17
---------------------	---

Herhangi bir eşik olmaksızın, yukarıda sayılan NACE kodlarında yer alan ve

- Yenilenebilir enerji teknolojilerinin hayata geçirilebilmesi için gerekli ürün ve malzemelerin üretimi,
- Düşük karbon emisyonuna sahip (elektrikli, hibrit veya yeşil hidrojen, yeşil amonyak, sürdürülebilir havacılık yakıtı kullanan) yolcu ya da yük taşıyan, hafif ya da ağır, her türlü nakliye araçlarının imalatı,
- Binalar için enerji verimliliği sağlayacak ekipman üretimi,
- Diğer sektörler için karbon emisyonu azaltımı sağlayacak teknolojilerin üretimi,

faaliyetlerine yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

b) Alüminyum Üretimi

NACE Kodları	C24.42, C24.53
---------------------	----------------

Yukarıda sayılan NACE kodlarında yer alan ve

- Birincil alüminyum üretimi (boksitten elde edilen alüminanın elektrolitik indirgenmesi) için, ton alüminyum üretimi başına emisyonu 1,514 ton CO₂eq’e eşit ya da bunun altında olan ve
 - Elektroliz için ton başına kullanılan elektrik tüketimi 15,29 MW ya da altı olma veya
 - Birincil alüminyum üretimi için kullanılan elektriğin kilovat saati için emisyon miktarının 100gr CO₂eq ya da altı olma,

koşullarından en az birini sağlayan faaliyetlere yönelik verilen krediler,

- İkincil alüminyum üretimi (alüminyum içeren hurdanın eritilmesi) için, herhangi bir ilave kriter aranmaksızın, tüm üretim faaliyetlerine yönelik finansal varlıklar,

“uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

c) Hidrojen Üretimi

NACE Kodu	C20.11
------------------	--------

Yukarıda sayılan NACE kodunda yer alan ve yalnızca “yeşil hidrojen”⁹ üretim faaliyetlerine yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

⁹ Yenilenebilir enerji kullanılarak gerçekleştirilen elektroliz işlemi aracılığıyla üretilen hidrojen.

d) Kimyasal Üretimi

NACE Kodları	C20.13, C20.14, C20.15
---------------------	------------------------

Yukarıda sayılan NACE kodlarında yer alan ve

- a) Gübre üretimine yönelik ton başına “nitrik asit” üretimi için emisyon miktarı 0,302 ton CO₂eq’in altında
ve
- b) Amonyak üretimi için ton başına Kapsam 1 emisyonu 1 ton CO₂eq’in altında ve Kapsam 2 emisyonu 1,3 ton CO₂eq’in altında olan,

faaliyetlere yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

e) Plastik Üretimi

NACE Kodu	C20.16
------------------	--------

Yukarıda sayılan NACE kodunda yer alan ve “birincil formlardaki plastik” üretimi için;

- a) Birincil formdaki plastiğin plastik atıkların mekanik geri dönüşümü ile üretilmesi,
- b) Kısmen ya da tamamen yenilenebilir kaynaklardan elde edilmesi ve yaşam döngüsü sera gazı emisyonlarının fosil yakıt ham maddesinden üretilen birincil formdaki eşdeğer plastiklerin yaşam döngüsü sera gazı emisyonlarından daha düşük olduğunun bağımsız üçüncü taraflarca doğrulanması,

koşullarından en az birini karşılayan faaliyetlere yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

f) Çimento Üretimi

NACE Kodu	C23.51
------------------	--------

Yukarıda sayılan NACE kodunda yer alan ve

- a) Klinker üretiminde, ton klinker üretimi başına sera gazı emisyonu 0,722 ton CO₂eq.’in altında olma
ve
- b) Çimento üretiminde, ton çimento üretimi başına sera gazı emisyonu 0,469 ton CO₂eq.’in altında olma,

koşullarını sağlayan faaliyetlere yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

g) Demir-Çelik Sektörü

NACE Kodları	C24.10, C24.20, C24.31, C24.32, C24.33, C24.34, C24.51, C24.52
---------------------	--

Yukarıda sayılan NACE kodlarında yer alan ve ilgisine göre;

- a) Sıcak metal üretiminde, ton üretim başına sera gazı emisyonu 1,331 ton CO₂eq.'in altında olan,
- b) Sinterlenmiş cevher üretiminde, ton üretim başına sera gazı emisyonu 0,163 ton CO₂eq.'in altında olan,
- c) Demir döküm üretiminde, ton üretim başına sera gazı emisyonu 0,299 ton CO₂eq.'in altında olan,
- d) Elektrikli ark ocağı yüksek alaşımlı çelik üretiminde, ton üretim başına sera gazı emisyonu 0,266 ton CO₂eq.'in altında olan,
- e) Elektrikli ark ocağı karbon çeliği üretiminde, ton üretim başına sera gazı emisyonu 0,209 ton CO₂eq.'in altında olan,
- f) Nihai ürünlerdeki demir içeriği en az %90 oranında hurda çelikten kaynaklanan,
- g) Demir-çelik üretiminde kok kömürü (linyit kok hariç) kullanımından kaynaklanan ton üretim başına sera gazı emisyonu 0,144 ton CO₂eq.'in altında olan,

faaliyetler ile

- h) Tamamen yeşil yeni çelik üretimi ya da yeni ve geri dönüştürülmüş çelikten yapılan üretim emisyonları yukarıdaki eşik değerlerin altında olan faaliyetlere¹⁰ yönelik finansal varlıklar, “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

2.2.5 LOJİSTİK VE ULAŞTIRMA SEKTÖRÜ

a) Karayolu ve Demiryolu Taşımacılığı

NACE Kodları	H49.31, H49.39, H49.41, H53.10, H53.20, N77.11, N77.12
---------------------	--

Yukarıda sayılan NACE kodlarında yer alan ve fosil yakıt taşınmaması koşulu ile;

- a) Karayolu Taşıma Yönetmeliği kapsamında; B, C, D, K, L, M ve P yetki belgesine sahip şahıs ve kurumların, Avrupa Komisyonu tarafından geliştirilen ve 2019 yılı itibari ile uygulamaya alınmış olan “Vecto Simülasyon Aracı” ile tescillenmiş ağır ticari araçlarının,
- b) Hafif ticari araçlar kapsamında; 2030 yılı sonuna kadar sıfır karbon egzoz emisyonu veya egzoz emisyonunda muadillerine göre %50 oranında karbon emisyon azaltımı ve 1/1/2031 tarihi itibarıyla sıfır karbon emisyon koşullarını sağlayan araçların,

satın alımına, kiralanmasına veya mevcut araç parkının yenilenmesine yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

NACE Kodları	H49.10, H49.20, N77.39
---------------------	------------------------

Yukarıda sayılan NACE kodlarında yer alan ve fosil yakıt taşınmaması koşulu ile; kat edilen kilometre başına birim karbon emisyonunun %50 azaltılmasını ya da sıfırlanmasını sağlayan

¹⁰ Yukarıda belirtilen ürün bazlı kırılım bilgisi sağlanamazsa, uyumlu varlık değerlendirmesinde, ihtiyatlılık ilkesi gereği, en düşük eşik emisyon değeri esas alınacaktır.

kara ve demiryolu yolcu/yük taşımacılığında kullanılan araçların satın alımına ve yenilenmesine yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” olarak sınıflandırılır.

NACE Kodları	F42.11, F42.12, F42.13, F43.21, H52.21, M71.11, M71.12, M71.20
---------------------	--

Yukarıda sayılan NACE kodlarında yer alan ve projeye yönelik “ÇED olumlu” ya da “ÇED gerekli değildir” kararı bulunması koşulu ile, yenilenebilir enerji kaynakları ile çalışan araçlar için şarj, ikmal, altyapı kapasitesinin oluşturulması ve geliştirilmesi faaliyetlerine yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

b) Binek ve Hafif Ticari Araçlar

NACE Kodları	H49.32, H49.39, N77.11
---------------------	------------------------

Yukarıda sayılan NACE kodlarında yer alan;

- a) 2026 yılı sonuna kadar elektrikli ve hibrit araçların¹¹,
- b) 2027 yılından itibaren ise yalnızca sıfır egzoz emisyonlu araçların,

satın alınması ve kiralanması faaliyetlerine yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

c) Ulaştırma Projeleri ve Yatırımları

NACE Kodları	F42.12, F42.13, F43.21, M71.1, M71.20
---------------------	---------------------------------------

Yukarıda sayılan NACE kodlarında yer alan demiryolu altyapı projeleri için bankaların “Çevresel ve Sosyal Risk Değerlendirme” süreçlerinde olumlu olarak değerlendirilmiş yatırımlara yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

d) Deniz Taşımacılığı

NACE Kodları	H50.10, H50.2, H50.30, H50.4, H52.22, N77.21, N77.34
---------------------	--

Yukarıda sayılan NACE kodlarında yer alan;

- a) İç su yolcu taşımacılığı ile deniz ve kıyı taşımacılığı kapsamına giren ve
 - i) MARPOL 73-78 Anlaşmasına uyum sağlanmış olması,
 - ii) EEDI hesaplamasına göre deniz aracında emisyon azaltımı geçer notu alınmış olması,
 - iii) Global rota kapsamında gerekli olan uyum evraklarına¹² sahip olunması,

¹¹ Araç ruhsatlarında yer alan yakıt tipi bilgisi esas alınacaktır.

¹² Örneğin Batı Avrupa için “Blue Angel Eco Label” veya Kuzey Amerika için “Green Marine” sertifikaları.

- iv) EU2015/757 sayılı “Deniz Taşımacılığında Kaynaklanan Karbondioksit Emisyonlarının İzlenmesi, Raporlanması ve Doğrulanması Hakkındaki AB Düzenlemesi”ne uyum sağlanmış olması,
 - v) IMO tarafından yayınlanan “Yakıtlardaki Sülfür Oranının Azaltılması” kuralları gereği, kullanılan yakıtların sülfür oranının maksimum %0,5 olması ve VLSFO yakıt türünün kullanılması veya en az %15 oranında enerji verimliliği veya %15 oranında karbon emisyon azaltımı sağlanması,
 - vi) 5.000 giga ton üstü büyüklükteki gemiler için yenileme çalışmalarında CII geçer notu alınmış olması,
 - vii) EEXI geçer notu alınmış olması,
- koşullarından en az birini sağlayan, ayrıca

b) Deniz yolcu ve yük taşımacılığına yönelik olarak, fosil yakıt taşıma faaliyetinde bulunmama koşulu ile;

- i) 31/12/2030 tarihi ve öncesi vadeli krediler için, muadil araçlara göre en az %50 oranında egzoz karbon emisyonu azaltımı sağlayan¹³ veya
- ii) Muadillerine göre ton kilometre başına en az %10 oranında yakıt tasarrufu sağlayan,
- iii) 1/1/2031 ve sonrası vadeli krediler için, yalnızca sıfır egzoz karbon emisyonuna sahip,

deniz taşıtlarının satın alınması, finansmanı, kiralanması ve işletilmesi, yenileme ve bakım onarım (retrofitting) faaliyetlerine yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

e) Düşük Karbonlu Deniz Taşımacılığına Yönelik Altyapı Faaliyetleri

NACE Kodları	F42.91, M71.1, M71.20
---------------------	-----------------------

Yukarıda sayılan NACE kodlarında yer alan ve;

- a) MARPOL 73-78 Anlaşmasına uyum sağlanmış olması,
- b) İkinci taraf görüşünün alınmış olması,
- c) Türkiye Liman İşletmeciliği Derneğinin, “Yeşil Liman Faaliyetleri” kapsamında belirlediği kriterlere uyum sağlanmış olması,

koşullarını sağlayan, fosil yakıt bağlantısı kurulmaması ve fosil yakıt taşıma ve depolaması yapılmaması kaydıyla, yenilenebilir enerji kaynakları ile çalışan taşıtlar için şarj, ikmal, altyapı kapasitesinin oluşturulması ve geliştirilmesi faaliyetlerine yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

f) Hava Taşımacılığı

NACE Kodları	H51.1, H51.2, H52.23
---------------------	----------------------

¹³ Deniz taşımacılığı için sıfır emisyonlu ulaşım teknolojisi geliştirilmesi halinde, 2030 yılına kadar da yalnızca sıfır emisyonlu araçlara yönelik krediler uyumlu varlık kapsamında dikkate alınacaktır.

Yukarıda sayılan NACE kodlarında yer alan ve;

- a) Uçak filosunun karbon yoğunluğunun (CO_{2eq}/ÜYK) izlenmesi ve kademeli olarak CO_{2eq} emisyonu azaltımının sağlanması,
- b) IATA 2050 taahhüdüne uyumluluk ve bununla beraber fosil yakıt kullanımında kademeli azalış planı ve filo dönüşüm planı sunulması,
- c) Toplam yakıt tüketimi içerisinde sürdürülebilir havacılık yakıtı (SAF) kullanımının payına ve bunun kademeli artışına ilişkin hedefler belirlenmesi ve raporlanması,
- d) SAF taşımacılığı kapsamında ortaya çıkan karbon emisyonunun, SAF kullanımı ile tasarruf edilenden düşük olması,
- e) Fosil yakıt taşıma faaliyetinde bulunulmaması,

koşullarına uyum sağlanması şartıyla, yolcu ve yük taşımacılığı faaliyetleri kapsamında yakıt verimliliği yüksek uçakların alımı veya SAF kullanımının yaygınlaştırılması faaliyetlerine yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

g) Düşük Karbonlu Hava Taşımacılığı Altyapı Faaliyetleri

NACE Kodları	F41.20, F42.99
---------------------	----------------

Yukarıda sayılan NACE kodlarında yer alan ve fosil yakıt taşıma ve depolama hizmetleri bulunmamak kaydıyla;

- a) Hava taşımacılığı sektöründe düşük karbon emisyonu ile faaliyet gösterecek havaalanı altyapısı ve yer hizmetleri sunulması,
- b) Operasyonlarda çevresel etkileri azaltmak amacı ile şarj ve hidrojen ikmal altyapısının kurulması ve buna ilişkin teçhizat alımı,
- c) Yenilenebilir enerji kaynakları ile çalışan hava araçları için şarj, ikmal ve altyapı kapasitesinin oluşturulması ve geliştirilmesi,

faaliyetlerine yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

h) Diğer Sektörlerde Faaliyet Gösteren İşletmelerin Taşıt Alımları ve Kiralamaları

Teknik tarama kriterleri kapsamında yer alan ve “lojistik ve ulaştırma sektörü” dışında kalan sektörlerde faaliyet gösteren işletmelerin “a) Karayolu ve Demiryolu Taşımacılığı” ve “b) Binek ve Hafif Ticari Araçlar” başlıkları altında yer alan kriterleri karşılayan taşıt alımlarına ve kiralamalarına yönelik varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

2.2.6 İNŞAAT VE GAYRİMENKUL SEKTÖRÜ

a) Yeni Yapıların İnşaatı, Mevcut Binaların Satın Alınması ve Kiralanması

NACE Kodları	F41.1, F41.2, L68
---------------------	-------------------

Yukarıda sayılan NACE kodlarında yer alan;

- a) 31/12/2020 tarihi ve öncesinde inşa edilmiş yapılar için;

- i) Enerji Kimlik Belgesi verimlilik sınıfının B ve üstü olması,
 - ii) Binanın enerji performansının bölgesel ve ulusal stok değerleri ile karşılaştırılabilir nitelikte olması,
- b) 1/1/2021 tarihi ve sonrasında inşa edilen yapılar için;
- i) Yenilenebilir enerji kullanım oranının nSEB sınırından en az %10 oranında daha fazla, enerji performans oranının ise en az %10 oranında daha iyi olması,
 - ii) Isıtma ve soğutma ihtiyacı 250kW değerinden büyük binalar için HVAC sistemlerinin otomatik kontrol ile merkezi izleme ve kontrol sisteminin olması,
- c) Toplam yapı inşaat alanı 5.000 m² den büyük yapılarda yukarıdaki kriterlere ek olarak;
- i) Yapı kullanım izin belgesi düzenlemesi aşamasında bina kabuğu, mekanik/elektrik tesisat ve yangın projelerine ve fen kurallarına uygun imalat gerçekleştirilmiş olması, mekanik ve elektrik sistemleri kabul testlerinin yapılmış olması
ve
 - ii) Yaşam Döngüsü Küresel Isınma Potansiyelinin (GWP) binanın yaşam döngüsü içinde hesaplanarak müşteri ve yatırımcılarla paylaşılması
veya
 - iii) Yukarıdaki koşulların karşılandığını ortaya koyan;
 - Ticari gayrimenkullerde;
 - LEED (Altın/Gold ve üzeri),
 - BREEAM (Çok İyi ve üzeri),
 - B.E.S.T. (Çok İyi ve üzeri),
 - DGNB (Altın ve üzeri),
 - HQE (Mükemmel ve üzeri),
 - EDGE (sertifika, gelişmiş ve sıfır karbon),
 - YeS – TR (İyi ve üstü),
 - Bireysel gayrimenkullerde;
 - Enerji performans sınıfının “B” ve daha üstü olduğunu gösteren “Enerji Kimlik Belgesi”

belge veya sertifikalarından herhangi birinin ibraz edilmesi koşullarını sağlayan, yeni yapı inşaatı, mevcut bina satın alımı, mülkiyetinin devralınması veya kiralanması faaliyetlerine yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

b) Mevcut Yapılarda Önemli Tadilat

NACE Kodları	F41, F43
---------------------	----------

Yukarıda sayılan NACE kodlarında yer alan ve enerji verimliliğinde en az %30 oranında iyileşme sağlayan yenileme ve tadilat faaliyetlerine yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

c) Yenilenebilir Enerji Teknolojilerinin Kurulumu, Bakımı ve Onarımı

NACE Kodları	C16, C17, C22, C23, C25, C27, C28, F42, F43, M71
---------------------	--

Yukarıda sayılan NACE kodlarında yer alan ve;

- LEED, BREEAM ve Yes-TR sertifikası veya enerji verimliliğini tevsik eden diğer ilgili sertifikalardan birine sahip olunması veya
- Güneş enerjisi toplayıcıları kullanımında “TS EN 12975” ve “TS 3817” standartlarına uyum sağlanmış olması,
- Enerji Kimlik Belgesinde nSEB niteliğinde olduğunu belirten logonun bulunması,
- nSEB niteliğindeki binaların birincil enerji ihtiyacının 1/1/2023-1/1/2025 tarihleri arasında inşa edilenler için en az %5, 1/1/2025 tarihinden sonra inşa edilenler için en az %10 oranında yenilenebilir enerji kaynaklarından karşılanıyor olması ve
- 1/1/2023-1/1/2025 tarihleri arasında inşa edilenler için toplam yapı inşaat alanı 5.000 m² ve üzeri, 1/1/2025 tarihinden sonra inşa edilenler için ise toplam yapı inşaat alanı 2.000 m² ve üzeri binaların nSEB olarak inşa edilmiş olması,

kriterlerinin sağlanmış olması koşuluyla, mevcut binalara ilave edilen,

- Güneş “fotovoltaik” sistemleri ve yardımcı teknik teçhizatlarının,
- Güneş sıcak su panelleri ve yardımcı teknik teçhizatlarının,
- Yenilenebilir Kaynaklardan Enerji Kullanımının Teşvik Edilmesi Hakkındaki 2018/2001 sayılı AB Direktifine uygun, ısınma ve soğutmada yenilenebilir enerji hedeflerine katkıda bulunan ısı pompalarının ve yardımcı teknik ekipmanlarının,
- Rüzgâr türbinleri ve yardımcı teknik teçhizatının,
- Güneş enerjisi kolektörleri ve yardımcı teknik ekipmanlarının,
- Termal veya elektrik enerji depolayan birimlerin ve yardımcı teknik teçhizatının,
- Yüksek verimli mikro-kojenerasyon (mikro CHP) santrallerinin,
- Sıcaklık eşanjör ve kurtarma sistemlerinin,

montaj, bakım ve onarım faaliyetlerine yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

d) Yapılarda Elektrikli Araç Şarj İstasyonlarının Kurulumu, Bakımı ve Onarımı

NACE Kodları	C16, C17, C22, C23, C25, C27, C28, F42, F43, M71
---------------------	--

Yukarıda sayılan NACE kodlarında yer alan ve fosil yakıtların çıkarılması, depolanması veya üretilmesi için kullanılan binalarda olmamak koşuluyla, binalarda veya binalara bağlı otoparklarda elektrikli araçlar için şarj istasyonları montajı, bakımı ve onarımı faaliyetlerine yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

e) Yapıların Enerji Performansını Ölçen, Düzenleyen ve Kontrol Eden Cihazların Kurulumu, Bakımı ve Onarımı

NACE Kodları	C16, C17, C22, C23, C25, C27, C28, F42, F43, M71
---------------------	--

Yukarıda sayılan NACE kodlarında yer alan ve “1. Tüketici Finansmanına Yönelik Varlıklar” bölümünde “1.1. Konut Kredileri ve Bina Tadilatına veya Geliştirmeye Yönelik İhtiyaç Kredileri” başlığı altında (c) bendinde sayılan sertifikalara sahip binalarda enerji performansını ölçmeyi, düzenlemeyi ve kontrol etmeyi sağlayan;

a) AB Taksonomisine göre;

- i) Bölgesel termostatların, akıllı termostat sistemlerinin ve algılama ekipmanlarının,
- ii) Bina otomasyon ve kontrol sistemlerinin, bina enerji yönetim sistemlerinin, aydınlatma kontrol sistemlerinin ve enerji yönetim sistemlerinin,
- iii) Gaz, ısı, soğutma ve elektrik için akıllı sayaçların,
- iv) Bitki örtüsünün büyümesini destekleyenler de dâhil olmak üzere, güneş kırıcı veya güneş kontrol işlevine sahip cephe ve çatı kaplama elemanlarının,

b) 5/12/2008 tarihli ve 27075 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliğine göre;

- i) Sıvı ve gaz yakıtlı kazanlarda yanma kontrolü sağlayan ekipmanların,
- ii) Oda sıcaklığı düzenleyici, gidiş suyu kontrolü ve dış hava kompanzasyonu ayarlayan ısıtma, soğutma, iklimlendirme sistemlerinin,
- (iii) TS EN 15193-1+A1 standardına uygun, gün ışığı ile bağlantılı foto elektrikli anahtarlar ile telefon, kızıl ötesi, sonik ve ultrasonik kontrollü uzaktan kumandalı anahtar özelliklerine sahip elektrik tesisatı ve aydınlatma sistemlerinin,

montajı, bakımı ve onarımı faaliyetlerine yönelik finansal varlıklar “uyumlu varlık” değerlendirmesinde “çevresel hedeflere önemli katkı sağlayan finansal varlık” olarak dikkate alınır.

B - ÇEVREYE ÖNEMLİ ZARAR VERMEME KRİTERLERİ

1) Çevreye Önemli Zarar Vermeme Kriterlerinin Değerlendirilmesi

- a) Bankaların Yeşil Varlık Oranı Hesaplaması Hakkında Tebliğ uyarınca “uyumlu” olarak sınıflandırılacak bir ekonomik faaliyet, çevresel hedeflerden birine önemli ölçüde katkıda bulunurken diğer beş çevresel hedefin hiçbirine önemli zarar vermemelidir.
- b) Bir faaliyetin çevreye önemli zarar vermeme kriterlerine uyumlu olup olmadığının değerlendirmesinde;
 - i) Çevreye önemli zarar vermeme koşulunu ihlal etme,
 - ii) İklim riski değerlendirme,
 - iii) Toprak, su ve deniz kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve korunması,
 - iv) Kimyasalların kullanımına ve varlığına ilişkin kirlilik önleme ve kontrol,
 - v) Biyoçeşitlilik ve ekosistemin korunması ve restorasyonu

kriterleri dikkate alınır.

2) Çevreye Önemli Zarar Vermeme Koşulunu İhlal Eden Durumlar

- a) Bir faaliyetin çevreye önemli zarar vermeme koşulunu ihlal edip etmediği aşağıdaki kriterler dikkate alınarak değerlendirilir.
 - a. İklim değişikliği ile mücadeleye olumsuz etki: Faaliyetin önemli düzeyde sera gazı emisyonuna yol açması.
 - b. İklim değişikliğine uyuma olumsuz etki: Faaliyetin; insanlar, faaliyetin kendisi, doğa veya maddi varlıklar üzerinde, mevcut veya gelecekte beklenen iklim koşullarının olumsuz etkisinin artmasına yol açması.
 - c. Su ve deniz kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına ve korunmasına olumsuz etki: Faaliyetin;
 - I.Yüzey ve yeraltı suları dahil olmak üzere, iyi durumdaki su kütlelerinin mevcut yapısının veya ekolojik potansiyelinin kötüleşmesine veya
 - II. İyi durumdaki deniz sularının mevcut yapısının bozulmasına neden olması.
 - d. Atık önleme ve geri dönüşüm de dahil olmak üzere döngüsel ekonomiye geçiş üzerine olumsuz etki:
Faaliyetin;
 - I.Ürünlerin yaşam döngüsünün bir veya daha fazla aşamasında yenilenemez enerji kaynaklarının, su ve toprak gibi doğal kaynakların, hammaddelerin veya diğer malzemelerin doğrudan veya dolaylı kullanımında; ürünlerin dayanıklılığını, onarılabilirliğini, ileri dönüşümünü, yeniden kullanılabilirliğini, geri kazanılabilirliğini veya geri dönüştürülebilirliğini azaltması veya önlemesi,
 - II. Tehlikeli atıkların yakılması hariç olmak üzere, geri dönüştürülemeyen atıkların üretilmesinde, yakılmasında veya düzenli depolanmasında ve atık geri kazanım tesisinden elde edilen ürünün amacına yönelik kullanılmayıp farklı atıkların oluşumunda önemli bir artışa yol açması veya
 - III. Atıkların bertaraf edilmesinde çevre için önemli ve uzun vadeli zarar riski doğurması.

- e. Hava, su veya toprağı kirleten emisyonlar, kirliliğın önlenmesi veya kontrolü üzerinde olumsuz etki: Faaliyetin, faaliyet başlamadan önceki duruma kıyasla hava, su veya toprağı kirleten emisyonlarda önemli bir artışa yol açması.
- f. Biyoçeşitliliğın ve ekosistemlerin korunması ve restorasyonu üzerine olumsuz etki:
Faaliyetin;
I. İyi durumdaki ekosistemlerin mevcut yapısı ve dayanıklılığı için önemli ölçüde zararlı olması veya
II. Habitatların ve türlerin koruma statüsüne zarar vermesi.

3) İklim Riski Değerlendirme Kriterleri

- a) Tebliğ'e göre "uyumlu" olarak sınıflandırılacak varlıklar için, varlığa konu ekonomik faaliyet hakkında Tablo 1'de listelenen fiziksel iklim riski¹⁴ sınıflandırmasına uygun olarak ve "TS ISO 31000" ve "TS EN 31000" standartları da dikkate alınarak iklim riski ve kırılganlık değerlendirmesi yapılması esastır.
- b) Fiziksel iklim risklerinin değerlendirilmesinde aşağıdaki adımlar izlenir:
 - i) Asgari olarak Tablo 1'de yer alan fiziksel iklim risklerinin, ekonomik faaliyetin performansını beklenen ömrü boyunca nasıl etkileyebileceğini belirlemek üzere, ekonomik faaliyet sürecinin ve aşamalarının incelenmesi.
 - ii) Faaliyetin bir veya daha fazla fiziksel iklim riskine maruz olduğunun değerlendirildiği durumlarda, fiziksel iklim risklerinin ekonomik faaliyet üzerindeki önemliliğini değerlendirmek için "iklim riski ve kırılganlık" değerlendirmesi yapılması.
 - iii) Fiziksel iklim risklerini azaltabilecek uyum çözümlerinin belirlenerek değerlendirilmesi.
- c) İklim riski ve kırılganlık değerlendirmesinin, faaliyetin ölçeğı ve beklenen ömrü ile orantılı olması esastır. Bunun için;
 - i) Beklenen ömrü 10 yıldan az olan faaliyetler için, değerlendirme asgari olarak en kısa vadeli uygun iklim projeksiyonları kullanılarak yapılır.
 - ii) Diğer tüm faaliyetler için değerlendirme, faaliyetin beklenen ömrü ile tutarlı mevcut gelecek senaryoları aralığında mevcut en yüksek çözünürlüklü haritalar ve son teknoloji iklim projeksiyonları kullanılarak gerçekleştirilir.
 - iii) 10 milyon ABD doları ve üzeri yatırımlar için yapılacak iklim projeksiyonlarının en az 10-30 yıllık senaryoları kapsamalıdır.
- iv) Gelecek senaryosu olarak, "Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli" (IPCC) RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ve RCP8.5 senaryoları veya uluslararası düzeyde genel kabul görmüş diğer senaryolar kullanılmalıdır.
- d) İklim projeksiyonları ve fiziksel risk etkilerinin değerlendirilmesi için; IPCC raporları¹⁵, bilimsel hakemli yayınlar ve diğer bilimsel açık kaynaklar¹⁶ ile kırılganlık ve risk analizi için geliştirilmiş en güncel bilimsel modeller ve metodolojiler dikkate alınır.

Tablo 1. İklimle İlgili Risklerin Sınıflandırılması

	Sıcaklık ile ilgili	Rüzgâr ile ilgili	Su ile ilgili	Toprak ile ilgili
--	---------------------	-------------------	---------------	-------------------

¹⁴ Tabloda yer alan riskler, iklimle bağlantılı tüm fiziksel riskleri içermemekte olup iklim riski ve hassasiyet değerlendirmesinde asgari olarak dikkate alınması gereken en yaygın risk listesini sunmaktadır.

¹⁵ İklim Değişikliği Değerlendirme Raporları: <https://www.ipcc.ch/reports/>

¹⁶ Örneğın Avrupa Komisyonu tarafından yönetilen "Copernicus Programı" kapsamında yayımlanan çalışmalar (<https://www.eea.europa.eu/tr/isaretler/isaretler-2019/makaleler/kopernik-2014-veryuzunu-uzaydan-ve>)

Kronik	Değişen sıcaklık (hava, tatlı su, deniz suyu)	Değişen rüzgâr modelleri	Değişen yağış modelleri ve türleri (yağmur, dolu, kar/buz)	Kıyı erozyonu
	Isı stresi		Yağış veya hidrolojik değişkenlik	Toprak bozulması
	Sıcaklık değişkenliği		Okyanus asitlenmesi	Toprak erozyonu
	Donmuş toprak erimesi		Tuzlu su karışması	Toprak akması
			Deniz seviyesi yükselmesi	
			Su stresi	
Akut	Sıcak dalgası	Hortum, kasırga, tayfun	Kuraklık	Çığ
	Soğuk dalgası/ don	Fırtına (kar fırtınası, toz ve kum fırtınaları dâhil)	Şiddetli yağış (yağmur, dolu, kar/buz)	Toprak kayması
	Orman yangını	Kasırga	Taşkın (kıyı, akarsu, yağmur suyu, yer altı suyu)	Çökme
			Buzul gölü taşması	

e) İşletmelerin ve diğer ekonomik birimlerin, mevcut veya yeni başlayacakları ekonomik faaliyetleri için;

- En az beş yıllık bir zaman dilimini kapsayacak şekilde,
- İlgili faaliyet için “önemli” olarak tanımlanmış fiziksel iklim risklerini azaltan fiziksel ve fiziksel olmayan uyum çözümleri uygulaması veya
- Bu çözümlerin uygulanmasına yönelik bir uyum planı hazırlaması

esastır.

f) İşletmelerin ve diğer ekonomik birimlerin, yeni faaliyetleri veya yeni inşa edilen fiziksel varlıkları kullanacak mevcut faaliyetleri için; tasarım ve inşaat sırasında, o faaliyet için “önemli” olarak tanımlanmış fiziksel iklim risklerini azaltan uyum çözümlerini entegre etmesi ve bunları faaliyetlerin başlamasından önce uygulaması zorunludur.

g) Fiziksel iklim risklerini azaltmak amacıyla uygulanan uyum çözümlerinin;

- Doğanın, kültürel mirasların ve diğer varlıkların korunmasına ilişkin diğer uyum çabaları ile yerel, sektörel, bölgesel veya ulusal uyum stratejileri ve planları ile tutarlı olması,
- Diğer ekonomik faaliyetlerin fiziksel iklim risklerine karşı dayanıklılık düzeyini olumsuz etkilememesi,

- iii) Doğaya dayalı çözümlerin kullanımını göz önünde bulundurması veya mümkün olduğunca mavi veya yeşil altyapıya¹⁷ dayanması

esastır.

4) Su ve Deniz Kaynaklarının Sürdürülebilir Kullanımı ve Korunması Kriterleri

- a) 31/12/2004 tarihli ve 25687 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği”¹⁸ kapsamına giren bir ekonomik faaliyetin Tebliğe göre “uyumlu” olarak sınıflandırılabilmesi için:

- i) Su kalitesinin korunması ve su stresinden kaçınma ile ilgili çevresel bozulma risklerine ilişkin etki analizi yapılması,
- ii) Etki analizinin, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğine uygun şekilde gerçekleştirilmesi ve “Su Kullanımı ve Koruma Yönetim Planı” hazırlanması,
- iii) Su kalitesi üzerinde oluşabilecek etkilerin planda belirlenen önlemler uygulanarak hafifletilmesi

zorunludur.

- b) Su Kullanımı ve Koruma Yönetim Planında;

- i) Faaliyetin ilgili su kütlesi veya kütlelerinin tanımlanmış durumu veya ekolojik potansiyeli üzerindeki etkisi değerlendirilir,
- ii) Su kütlesi veya kütlelerinin mevcut doğal durumunun veya ekolojik potansiyelinin bozulmasından kaçınılmasının mümkün olmaması, daha iyi çevresel alternatif faaliyetlerin bulunmaması yahut alternatif faaliyetlerin veya bozulmadan kaçınmanın orantısız şekilde aşırı maliyetli olması veya teknik olarak mümkün olmaması halinde, bu durum açık bir şekilde ve teknik gerekçeleriyle ortaya konulur,
- iii) Su kütlelerinin durumu üzerindeki olumsuz etkiyi azaltmak için tüm uygulanabilir adımlara yer verilir.

- c) “Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği” kapsamındaki faaliyetlerden, aynı zamanda 29/7/2022 tarihli ve 31907 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği”¹⁹ kapsamında olanlar için ayrıca söz konusu yönetmelik uyarınca çevresel etki değerlendirmesi yapılması zorunludur.

- d) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 2010/75/AB Endüstriyel Emisyonlar Direktifi ile uyumlu ulusal mevzuat kapsamında verilen “Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgesi” almakla yükümlü olan sanayi tesisleri için “Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği” kapsamındaki hükümler dikkate alınacaktır.

5) Kimyasalların Kullanımına ve Varlığına İlişkin Kirlilik Önleme ve Kontrol Kriterleri

¹⁷ Bu konuda detaylı bir örnek olarak AB Komisyonu’nun Avrupa Parlamentosu’na, Konsey’e, Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi’ne ve Bölgeler Yeşil Altyapı Komitesi’ne (GI) yönelik yaptığı “Avrupa’nın Doğal Sermayesinin Geliştirilmesi” konulu Bildirime (COM/2013/0249) bakılabilir.

¹⁸ Su politikası alanındaki eylemlere ilişkin 20/10/2000 tarihli AB Direktifi (Directive 2000/60/EC Framework for Community Action in the Field of Water Policy) ve sürdürülebilir yatırımların kolaylaştırılmasına ilişkin 18/6/2020 tarihli AB Yönetmeliği (Regulation EU 2020/852 on the Establishment of a Framework to Facilitate Sustainable Investment and Amending Regulation) ile uyumlu düzenlemedir.

¹⁹ Bazı kamusal ve özel projelerin çevre üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesine ilişkin 13/12/2011 tarihli AB Direktifi (Directive 2011/92 on the Assessment of the Effects of Certain Public and Private Projects on the Environment) ile uyumlu düzenlemedir.

- a) Tebliğe göre “uyumlu” olarak sınıflandırılacak faaliyetler aşağıda yer alan malzemelerin kullanımına, üretimine veya piyasaya arzına yol açmamalıdır:
- i) 14/11/2018 tarihli ve 30595 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Kalıcı Organik Kirleticiler Hakkında Yönetmelik”²⁰ kapsamında Ek-1 ve Ek-2’de sayılan kimyasal maddeler,
 - ii) 26/11/2005 tarihli ve 26005 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Tehlikeli Maddelerin Su ve Çevresinde Neden Olduğu Kirliliğin Kontrolü Yönetmeliği (76/464/AB)” ve 2/4/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Atık Yönetimi Yönetmeliği” kapsamındaki cıva ve cıva içerikli kimyasal maddeler,
 - iii) 7/04/2017 tarihli ve 30031 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Ozon Tabakasını İncelten Maddelere İlişkin Yönetmelik”²¹ kapsamında, ikinci bölümde yer alan belirlenmiş kısıtlı koşullarda ithalatına izin verilen maddeler hariç olmak üzere, Ek-5’de sayılan kimyasal maddeler,
 - iv) 26/12/2022 tarihli ve 32055 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Elektrikli ve Elektronik Eşyalarda Bazı Zararlı Maddelerin Kullanımının Kısıtlanmasına İlişkin Yönetmelik”²² kapsamında Ek-2’de belirtilen azami konsantrasyon değerlerini aşan maddeler,
 - v) 23/6/2017 tarihli ve 30105 sayılı (Mükerrer) Resmî Gazetede yayımlanan “Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik”²³ kapsamında, Ek-4 ve Ek-5’de yer alan maddeler hariç olmak üzere, Ek-3’de ve Ek-13’de sayılan kriterleri karşılayan kimyasal maddeler,
 - vi) 11/12/2013 tarihli ve 28848 sayılı (Mükerrer) Resmî Gazetede yayımlanan “Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik”²⁴ kapsamında Ek-1’de yer alan kimyasal maddeler.

6) Biyoçeşitlilik ve Ekosistemin Restorasyonu ve Korunması Kriterleri

- a) Tebliğe göre “uyumlu” olarak sınıflandırılacak faaliyetlerden, biyoçeşitliliğe duyarlı alanların içinde veya yakınında bulunanlar için 29/7/2022 tarihli ve 31907 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği”²⁵ kapsamında değerlendirme yapılması ve değerlendirme sonuçlarına göre gerekli etki azaltma önlemlerinin uygulanması zorunludur.

²⁰ Kalıcı organik kirleticilere ilişkin 20/6/2019 tarihli AB Yönetmeliği (Regulation (EU) 2019/1021 on Persistent Organic Pollutants) ile uyumlu düzenlemedir.

²¹ Ozon tabakasını incelten maddelere ilişkin 16/9/2009 tarihli AB Yönetmeliği (Regulation (EC) No 1005/2009 on Substances that Deplete the Ozone Layer) ile uyumlu düzenlemedir.

²² Elektrikli ve elektronik ekipmanlarda belirli tehlikeli maddelerin kullanımının kısıtlanmasına ilişkin 8/6/2011 tarihli AB Direktifi (Directive 2011/65/EU on the Restriction of the Use of Certain Hazardous Substances in Electrical and Electronic Equipment) ile uyumlu düzenlemedir.

²³ Kimyasalların kaydı, değerlendirilmesi, izni ve kısıtlanmasına ilişkin 18/12/2006 tarihli AB Yönetmeliğinin (Regulation (EC) No 1907/2006 concerning the Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals (REACH)) kanserojen ve mutajen maddeleri içeren 57 inci maddesi ve 17 numaralı Eki ile uyumlu düzenlemedir.

²⁴ Maddelerin ve kimyasalların sınıflandırılması, etiketlenmesi ve ambalajlanmasına ilişkin 16/12/2008 tarihli AB Yönetmeliği (Regulation (EC) No 1272/2008 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2008 on classification, labelling and packaging of substances and mixtures, amending and repealing Directives 67/548/EEC and 1999/45/EC, and amending Regulation (EC) No 1907/2006) ile uyumlu düzenlemedir.

²⁵ Bazı kamusal ve özel projelerin çevre üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesine ilişkin 13/12/2011 tarihli AB Direktifi (Directive 2011/92 on the Assessment of the Effects of Certain Public and Private Projects on the Environment) ile uyumlu düzenlemedir.

- b) Biyoçeşitliliğe duyarlı alanlar, Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 5 numaralı Ekinde yer alan “Duyarlı Yöreler” kapsamına giren göller, akarsular, sulak alanlar, yeraltı suyu işletme sahaları, bilimsel araştırmalar için önem arz eden nesli tehlikeye düşmüş veya düşebilir türler biyosfer rezervi, biyotoplar, biyogenetik rezerv alanları ile Natura 2000 Korunan Alanlar Ağı, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) Dünya Mirası alanları ve önemli biyoçeşitlilik alanları ve ayrıca doğal sit, tabiat varlığı, özel çevre koruma bölgesi ile diğer korunan alanları kapsamaktadır.
- c) ÇED sürecinden muafiyet var ise bu etkiler ayrıca değerlendirilmeli ve hafifletme tedbirleri ile uluslararası geçerliliğe sahip biyoçeşitlilik koruma önlemleri sıralanmalıdır.

C - ASGARİ SOSYAL GÜVENLİK STANDARTLARI

- 1) Tebliğ kapsamında bir faaliyetin “uyumlu” olarak sınıflandırılabilmesi için;
- a) Faaliyetin insan, çalışan ve tüketici haklarına, yolsuzlukla mücadele, vergi ve rekabet düzenlemelerine aykırı olmaması,
 - b) Faaliyeti sürdüren işletmenin;
 - i) Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) Çok Uluslu Şirketler Rehberinde,
 - ii) Uluslararası Çalışma Örgütü’nün İşyerinde Temel İlkeler ve Haklar Bildirgesinde tanımlanan sekiz temel sözleşmede,
 - iii) Birleşmiş Milletler İş Dünyası ve İnsan Hakları Kılavuz İlkelerinde,
 - iv) Uluslararası İnsan Hakları Beyannamesinde
- belirtilen sorumlu iş yapma standartlarına uygun faaliyette bulunması gerekmektedir.

- 2) Yukarıda belirtilen standartlar ve ilkeler çerçevesinde bir işletmenin veya bir faaliyetin asgari sosyal güvenlik standartlarına uygunluğu aşağıda belirtilen dört temel kritere göre değerlendirilecektir:

(1) İnsan, Çalışan ve Tüketici Haklarına Riayet Etme:

Faaliyetleri “uyumlu” olarak belirlenecek işletmelerin;

- a) Çalışanların çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumlulukları bakımından 4857 sayılı İş Kanununa; tüketicilerin mali hakları ile sağlık ve güvenliklerinin korunması bakımından 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna; toplum sağlığının korunması bakımından ürünlerin güvenli ve ilgili teknik düzenlemelere uygun olmasını sağlamak amacıyla 5/3/2020 tarihli ve 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanununa ve ilgili alt düzenlemelere uygun şekilde faaliyet göstermeleri,
 - b) İnsan haklarına ilişkin sorumlulukları ile ilgili taahhütlerini;
 - i) İşletmenin en üst yönetim kademesi tarafından onaylanan,
 - ii) Gerekli uzman görüşleri alınarak hazırlanan,
 - iii) Kamuya açık şekilde tüm paydaşların erişebildiği,
 - iv) İşletmenin uygulama politikalarına ve yönetim sistemlerine dâhil edilen bir politika bildirisi ile ortaya koymuş olmaları,
 - c) İşletmenin ve iştiraklerinin ortak ve üst yönetimindeki kişilerin çalışan veya insan haklarına ilişkin mevzuatı ihlal etmekten dolayı hüküm giymemiş olması,
- esastır.

(2) Rüşvet ve Yolsuzluk ile Mücadele:

Faaliyetleri “uyumlu” olarak belirlenecek işletmelerde rüşvet ve yolsuzluk ile mücadele kapsamında;

- a) Rüşvet ve yolsuzluk ile mücadele politikalarının oluşturulması,
- b) Oluşturulan politikaların kamuoyuna açıklanması,
- c) Rüşvet ve yolsuzluk ile mücadelenin etkili bir şekilde sağlanması amacıyla, kritik alanların belirlenerek önlemler alınması,
- ç) Konuyla ilgili iç denetim birimlerinin görevlendirilmesi,
- d) Satın alma ve insan kaynakları süreçleri kapsamında iş etiği kurallarının oluşturulması,
- e) Konu hakkında çalışanlara eğitim verilmesi,

- f) İşletmenin ve iştiraklerinin ortaklarının ve üst yönetimindeki kişilerin yolsuzluk veya rüşvet suçlarından dolayı hüküm giymemiş olması

esastır.

(3) Vergi Düzenlemelerine Uyum

Faaliyetleri “uyumlu” olarak belirlenecek işletmelerin;

- a) Vergi yönetimini ve vergi mevzuatına uyumu iç sistemler kapsamına almış olmaları,
- b) Vergi risk yönetim stratejileri ve süreçleri oluşturmuş olmaları,
- c) İşletmenin, iştiraklerinin ve bunların ortak ve üst yöneticilerinin vergi mevzuatını ihlal etmekten dolayı cezai işleme tabi tutulmamış olması

esastır.

(4) Adil Rekabet Düzenlemelerine Uyum

Faaliyetleri “uyumlu” olarak belirlenecek işletmelerin;

- a) Adil rekabet ile ilgili 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve diğer ilgili düzenlemelere uyum ile ilgili strateji, plan, program ve prosedürlerini oluşturarak gerekli iç kontrol ve uyum süreçlerini hayata geçirmiş olması,
- b) İşletmenin, iştiraklerinin ve bunların ortak ve üst yöneticilerinin rekabetin korunması hakkındaki mevzuatı ihlal etmekten dolayı cezai işleme tabi tutulmamış olması

esastır.

- 3) Bir işletmenin veya bir faaliyetin asgari sosyal güvenlik standartlarına uygunluğu geçmiş üç yıl için gözetilir. Son üç yıl içerisinde aynı konuya dair farklı zamanlarda birden fazla uyumsuzluk tespit edilmesi ve uyumsuzluklara adli veya idari yaptırım uygulanması durumunda ilgili varlıklar uyumlu varlık sınıflandırmasından çıkarılır. Faaliyetin geçici ya da belirsiz bir süre durdurulmasına ilişkin verilen cezalarda bu süre uygulanmaz ve varlık ivedi olarak uyumlu varlık sınıflandırmasından çıkarılır.